

# Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/41273,Dekomunizacja-ulic-i-pomnikow-dzialania-IPN.html>  
01.03.2026, 22:07

## Dekomunizacja ulic i pomników - działania IPN

### Zmiany nazw ulic

W związku z ustawą z 1 kwietnia 2016 r. *o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej* oraz w związku z licznymi zapytaniami informujemy, że Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wydaje – na potrzeby samorządów bądź innych podmiotów pytających – opinie o nazwach ulic, które mogą podlegać tej ustawie.

Dotychczas IPN wystawił 336 opinii, wskazując 943 ulice jako podlegające ustawie.

Samorządy, w razie wątpliwości, w każdej chwili mogą zwrócić się do Instytutu Pamięci Narodowej o pomoc w weryfikacji nazwy ulicy.

Instytut systematycznie uzupełnia spis przykładowych ulic podlegających zmianie. Obecnie lista obejmuje 107 nazw ulic, ale nie jest jeszcze zamknięta. Lista ulic znajduje się na stronie internetowej IPN w zakładce **Zmiany nazw ulic**:

<http://www.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/polityka/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany>. Są tam także informacje dla samorządów i dla mieszkańców.

Samorządy mają czas do 2 września 2017 na samodzielne dokonanie zmiany. Dopiero gdy samorząd nie wywiąże się z ustawowego obowiązku, właściwy wojewoda będzie wydawał zarządzenia zastępcze, nadające nową nazwę.

### Usuwanie obiektów propagujących ustroje totalitarne

Zgodnie z ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. *o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej* (Dz.U. z 2017 poz. 1389) za usunięcie obiektu upamiętniającego osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny, będzie odpowiadał właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości, na terenie której obiekt się znajduje. Jeśli usunie obiekt w ciągu 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy, wówczas otrzyma zwrot poniesionych kosztów ze środków Skarbu Państwa, będących w dyspozycji właściwego terytorialnie wojewody, jeśli właściciel lub użytkownik nie uczestniczył w procedurze wniesienia upamiętnienia.

Nowela nałożyła na IPN obowiązek opiniowania, czy dany obiekt wypełnia normę z art. 1 ustawy. Ustawodawca nie nałożył jednak na IPN obowiązku tworzenia listy obiektów kwalifikujących się do usunięcia – listy takiej nie posiadamy. Żaden wcześniejszy

akt prawny nie wprowadził obowiązku ewidencjonowania upamiętnień, tak jak ma to miejsce w przypadku zabytków czy cmentarzy wojennych. Zatem żaden organ administracji nie dysponuje takimi danymi.

W ramach prac nad zmianą ustawy *o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej* wszyscy wojewodowie zostali poproszeni przez Senat RP o przygotowanie listy obiektów propagujących komunizm lub inny ustrój totalitarny. Zgodnie z zebranymi danymi (dostępnymi przy Druku Sejmowym 985) do usunięcia zostało zakwalifikowanych 469 obiektów (nie wliczając województwa mazowieckiego). Wśród nich były obiekty poświęcone: Armii Czerwonej, tzw. braterstwu broni polsko-sowieckiemu, partyzantom sowieckim, utrwalaczom władzy ludowej, Gwardii Ludowej/Armii Ludowej. W opinii IPN wszystkie te kategorie obiektów będą wypełniać normę z art. 1.

Tylko w tym roku Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN opiniowało usunięcie pomników Armii Czerwonej w Reszlu, Lidzbarku Warmińskim (woj. warmińsko-mazurskie); Lesznie.

Należy podkreślić, że to nie IPN będzie demontował i przewoził do [Podborska](#) elementy pomników. Działania techniczne będą podejmowane wspólnie przez samorządy i Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu. Obecnie trwają prace nad koncepcją i scenariuszem ekspozycji w Podborsku.